

Kopīgais un atšķirīgais iedzīvotāju sociālās akceptējamības jautājumos dažādos vēja parka projektos: Alsungas vēja parks un Dobeles un Pienavas vēja parki

Mg.geogr. Maija Bumbiere
E-pasts: bumbiere.maija@gmail.com
Rīga, 2018. gada 14. novembris

Pētījuma mērķis ir noteikt kopīgo un atšķirīgo iedzīvotāju sociālās akceptējamības jautājumos esošā Alsungas vēja parka un plānoto vēja parku „Dobele” un „Pienava” projektā

Iedzīvotāju viedokļu salīdzinājums

**Plānotie vēja parki
“Dobeles” un “Pienava”**

**Alsungas
vēja parks**

DARBA MATERIĀLS

DARBA MATERIĀLS

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2018.gada augusta IVN ziņojums “Vēja elektrostaciju parku “Dobeles” un “Pienava” būvniecība Dobeles un Tukuma novados” + Protokoli no sabiedriskās apspriešanas Džūkstē un Dobelē

Maijas Bumbieres 2018.gada maģistra darbs “Alsungas vēja parka ainava: mājošana, subjektīvā uztvere un vietas identitāte”

Vēja parku salīdzinājums

Alsungas vēja parks

- 12 vēja elektrostacijas (VES)
- tuvākā viensēta atrodas ~0,2 km attālumā no VES
- vēja parks pēc novietojuma iedalās trīs VES grupās - 2 VES, 2 VES un 8 VES
- VES uzstādītas laikpomsā no ~2002.-2012.gadam
- vidēji VES augstums ir < 100 m
- 12 VES kopējā jauda ir 4,5 MW

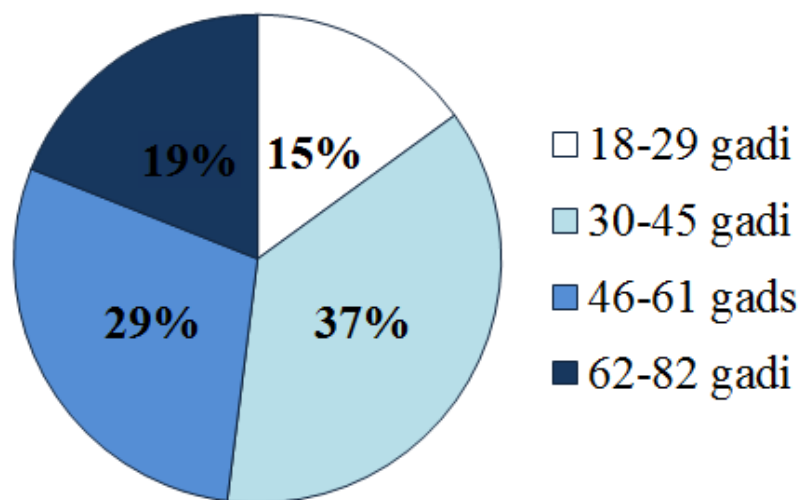
Plānotie vēja parki «Dobele» un «Pienava»

- 51 vēja elektrostacija (VES)
- 6 viensētas atrodas < 1 km attālumā no VES, pārējās viensētas atrodas tālāk par 1 km no VES
- vēja parki pēc novietojuma iedalās divās VES grupās - 23 VES un 28 VES
- VES maksimālais augstums var sasniegt 241 m
- sākotnēji plānota 51 VES ar kopējo jaudu līdz 208 MW

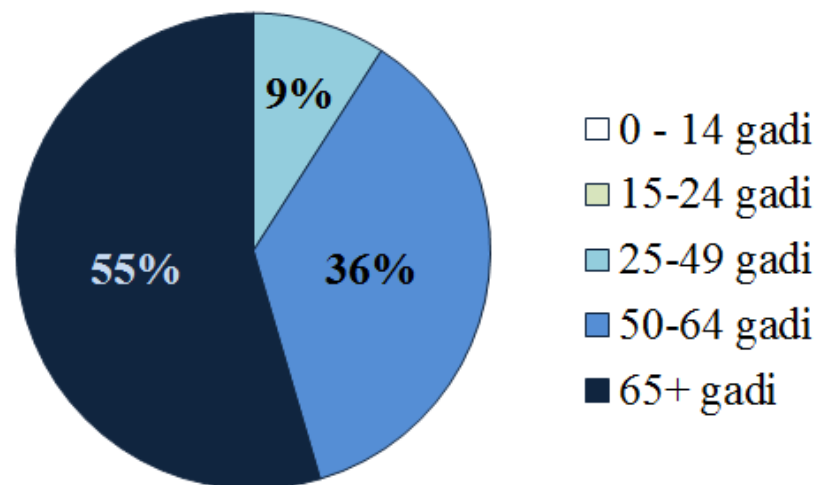

Respondentu vecuma sadalījums

Aptaujātie Tukuma un Dobeles
novada iedzīvotāji

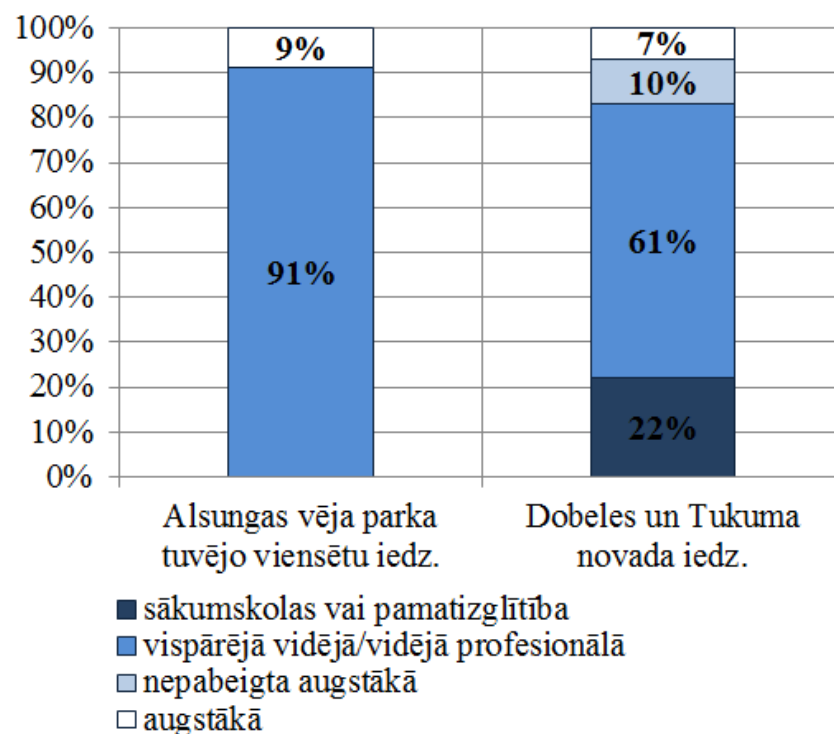
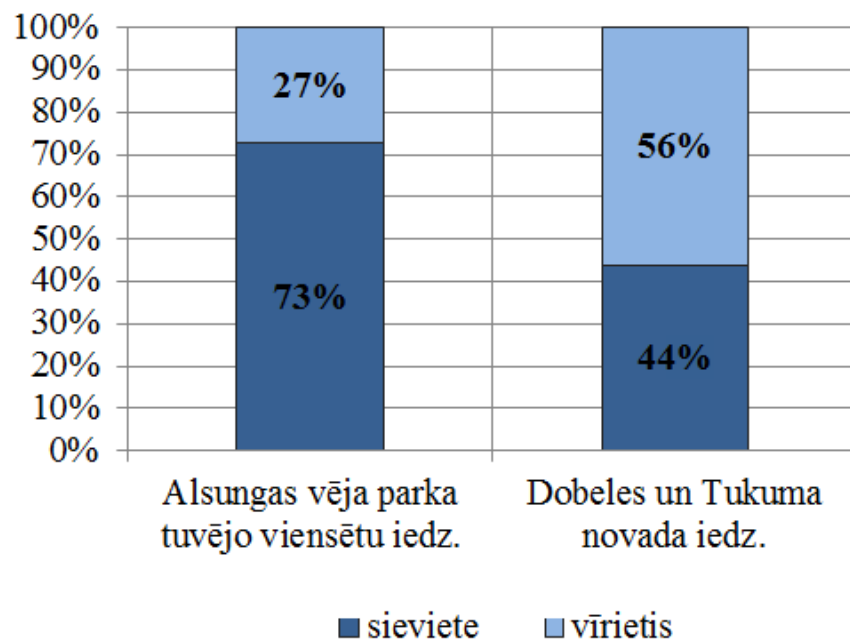

Intervētie Alsungas vēja parka
tuvējo viensētu iedzīvotāji

Respondentu dzimuma un izglītības sadalījums

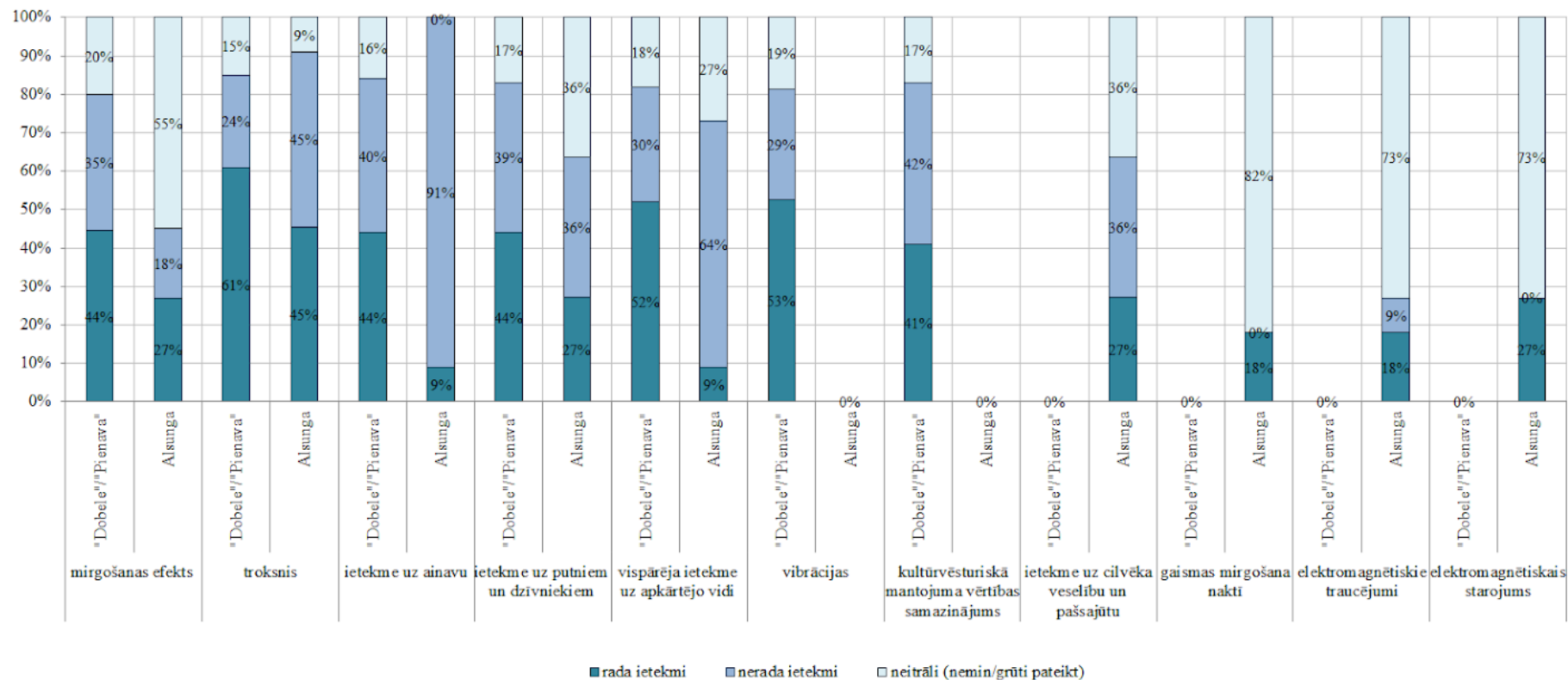

VES negatīvā ietekme: Alsungas vēja parkam tuvējo viensētu iedzīvotāju un Dobeles un Tukuma novada iedzīvotāju viedokļu salīdzinājums (1)

Nr.p.k.	Kategorijas	Alsungas vēja parka tuvējo viensētu iedzīvotāju viedoklis par Alsungas vēja parka negatīvo ietekmi				Tukumu un Dobeles novada iedzīvotāju viedoklis par plānoto vēja parku "Dobeļe" un "Pienava" iespējamo vēja elektrostaciju negatīvo ietekmi				
		VES ietekmes veidu kategorijas	Rada ietekmi	Nerada ietekmi	Neitrāli (nemin)	VES ietekmes veidu kategorijas	VES ietekmes veidu kategorijas - pielīdzināmās kategorijas atbilst Alsungas vēja parka pētījumam	Rada ietekmi	Nerada ietekmi	Neitrāli (grūti pateikt)
1.	pielīdzināmās kategorijas	mirgošanas efekts	27%	18%	55%	mirgošana (spānu kustības ēnas)	mirgošanas efekts	44%	35%	20%
2.		troksnis	45%	45%	9%	trokšņa līmeņa pieaugums	troksnis	61%	24%	15%
3.		ietekme uz ainavu	9%	91%	0%	ainavas degradācija	ietekme uz ainavu	44%	40%	16%
4.		ietekme uz putniem un dzīvniekiem	27%	36%	36%	dabas vērtību samazināšanās	ietekme uz putniem un dzīvniekiem	44%	39%	17%
5.		vispārēja ietekme uz apkārtējo vidi	9%	64%	27%	lauksaimniecības zemju zaudēšana, autoceļu bojājumi, meliorācijas sistēmas bojājumi	vispārēja ietekme uz apkārtējo vidi	52%	30%	18%
6.	atšķirīgās kategorijas	vibrācijas	0%	0%	0%	vibrācijas	vibrācijas	53%	29%	19%
7.		kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības samazinājums	0%	0%	0%	kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības samazinājums	kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības samazinājums	41%	42%	17%
8.		ietekme uz cilvēka veselību un pašsajūtu	27%	36%	36%	ietekme uz cilvēka veselību un pašsajūtu	ietekme uz cilvēka veselību un pašsajūtu	0%	0%	0%
9.		gaismas mirgošana naktī	18%	0%	82%	gaismas mirgošana naktī	gaismas mirgošana naktī	0%	0%	0%
10.		elektromagnētiskie traucējumi	18%	9%	73%	elektromagnētiskie traucējumi	elektromagnētiskie traucējumi	0%	0%	0%
11.		elektromagnētiskais starojums	27%	0%	73%	elektromagnētiskais starojums	elektromagnētiskais starojums	0%	0%	0%

VES negatīvā ietekme: Alsungas vēja parkam tuvējo viensētu iedzīvotāju un Dobeles un Tukuma novada iedzīvotāju viedokļu salīdzinājums (2)

Pielīdzināmo kategoriju vidū visbiežāk minētie negatīvie VES ietekmes veidi

Nr.p.k.	Alsungas vēja parks	Plānotie vēja parki “Dobele” un “Pienava”
1.	Troksnis (45%)	Troksnis (61%) (trokšņa līmeņa pieaugums)
2.	Ietekme uz dzīvniekiem un putniem (27%) Mirgošanas efekts (27%)	Vispārēja ietekme uz apkārtējo vidi (52%) (<u>lauksaimniecības zemju zaudēšana</u> , autoceļu bojājumi, meliorācijas sistēmas bojājumi)
3.		Ietekme uz dzīvniekiem un putniem (44%) Mirgošanas efekts (44%) Ietekme uz ainavu (44%)

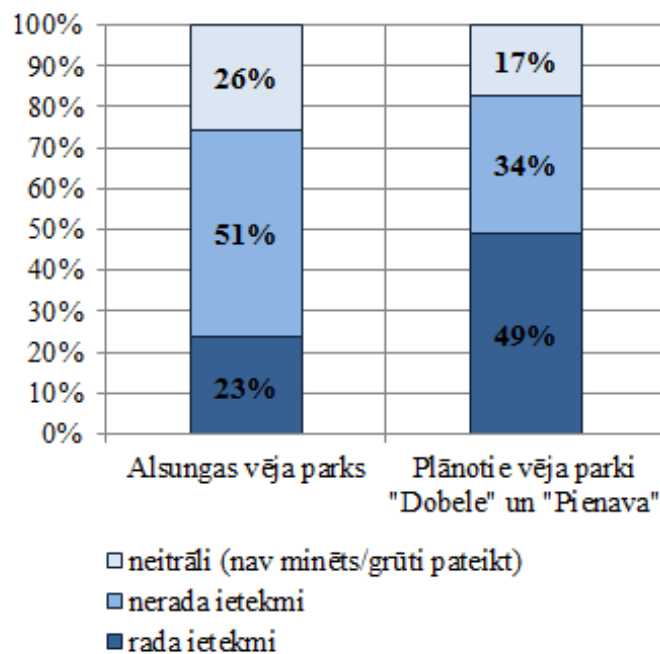
Kopumā visbiežāk minētie negatīvie VES ietekmes veidi

Nr.p.k.	Alsungas vēja parks	Plānotie vēja parki “Dobele” un “Pienava”
1.	Troksnis (45%)	Troksnis (61%) (trokšņa līmeņa pieaugums)
2.	Ietekme uz dzīvniekiem un putniem (27%)	Vibrācijas (53%)
3.	Ietekme uz cilvēka veselību un pašsajūtu (27%) Mirgošanas efekts (27%)	Vispārēja ietekme uz apkārtējo vidi (52%) (lauksaimniecības zemju zaudēšana, autoceļu bojājumi, meliorācijas sistēmas bojājumi)

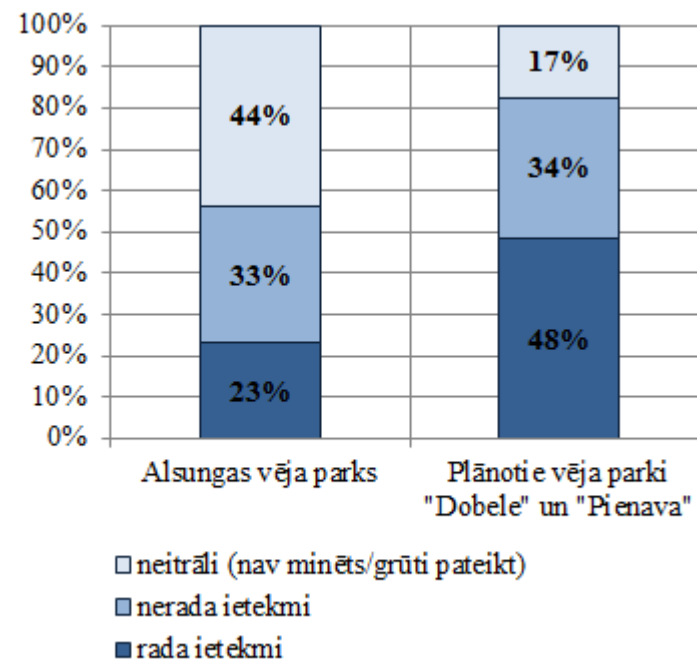

VES negatīvo ietekmes veidu kopvērtējums

Kopvērtējums pielīdzināmo kategoriju negatīvajiem VES ietekmes veidiem

Kopvērtējums pielīdzināmo un atšķirīgo kategoriju negatīvajiem VES ietekmes veidiem

Secinājumi (1)

- Abos vēja parku gadījumos kā nozīmīgākais ietekmes veids tika minēts **troksnis, līdz ar to šim VES ietekmes veidam nepieciešams pievērts pastiprinātu uzmanību**, lai jau plānošanas procesā pēc iespējas novērstu šī VES ietekmes veida esamību. **Tāpat arī jāpievērš uzmanība tādiem ietekmes veidiem kā VES ietekme uz putniem un dzīvniekiem, mirgošanas efekts, vibrācija un ietekme uz cilvēka veselību un pašsajūtu**
- **Alsungas vēja parka gadījumā VES negatīvā ietekme nav vērtējama viennozīmīgi**, jo kā tika iepriekš minēts, tad tie iedzīvotāji, kas dzīvo tuvāk VES, biežāk izjūt negatīvu VES ietekmi nekā tie, kas dzīvo tālāk no VES, turklāt, ņemot vērā, ka Alsungas vēja parkā esošās VES pēc to novietojuma veido trīs grupas, tad arī šo VES grupu vidū VES ietekme iedzīvotāju vidū tiek vērtēta atšķirīgi, ko noteicis ne vien dzīvesvietas attālums, bet arī VES tehniskais risinājums un skaits. Tādējādi ne visas Alsungas vēja parka ainavā esošās VES grupas tiek vērtētas vienlīdz negatīvi (Bumbiere 2018).
- Līdz ar to, pamatojoties uz Alsungas vēja parka gadījumu, var secināt, ka, **ja VES neatstāj negatīvu ietekmi vai tā nav būtiska, tad VES kopumā netiek vērtētas negatīvi** - tas atainojies vairums intervijās ar Alsungas vēja parka tuvējo viensētu iedzīvotājiem.

Secinājumi (2)

- Līdz ko tiek izjauta VES negatīvā ietekme tādos aspektos kā troksnis, ietekme uz dzīvniekiem un putniem un ietekme uz cilvēku veselību un pašsajūtu, VES ietekme uz ainavu kļūst sekundāra – maznozīmīga (Bumbiere 2018). **Gadījumos, kad negatīvā VES ietekme netiek izjauta, to esamībai ainavā tiek pievērsta lielāka uzmanība – lielākoties pozitīvā izpausmē** (Bumbiere 2018). Līdz ar to pastāv iespēja, ka arī plānoto vēja parku „Dobele” un „Pienava” gadījumā, ja iedzīvotāji neizjutīs negatīvu VES ietekmi, arī VES ietekme uz ainavu varētu tikt vērtēta maznozīmīgāk nekā to uzrāda IVN ziņojuma aptaujas rezultāti.
- „Neraugoties uz to, ka Alsungas vēja parka ainavas pirmās divas VES uzstādītas jau pirms vairāk nekā 15 gadiem, vēl aizvien iedzīvotāju vidū valda nezināšana par VES ietekmi un to sekām ilgtermiņā, tāpēc **kritiski jāvērtē, vai iedzīvotāju minētie VES ietekmes veidi patiešām ir VES radīti**. Arī paši iedzīvotāji vietumis atzīmē, ka nav zināms, vai VES būtu, piemēram, ierosinājušas attiecīgas veselības problēmas un pašsajūtas pasliktināšanos (Bumbiere 2018).” Līdz ar to var secināt, ka būtu **nepieciešams padziļināti izpētīt jautājumu par VES ietekmi uz cilvēka veselību**.

«Alsungas vēja parka ainava: skats uz astoņām vēja elektrostacijām»
Maija Bumbiere, 2017.gada 20.jūlijs

Izmantotie informācijas avoti

Brokāne 2018a. *SIA „Dobele Wind” un SIA „Pienava Wind” paredzētās darbības – Vēja elektrostaciju parku „Dobele” un „Pienava” būvniecība – ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols.* Džūkstes kultūras nama zāle, Tukuma novads.

Brokāne 2018b. *SIA „Dobele Wind” un SIA „Pienava Wind” paredzētās darbības – Vēja elektrostaciju parku „Dobele” un „Pienava” būvniecība – ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols.* Dobeles novada pašvaldības 3. stāva zāle, Dobeles novads

Bumbiere 2018. *Alsungas vēja parka ainava: mājošana, subjektīvā uztvere un vietas identitāte.* Maģistra darbs. Rīga, LU ĢZZF.

SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2018. *Vēja elektrostaciju parku „Dobele” un „Pienava” būvniecība Dobeles un Tukuma novados.* Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums. Rīga.

winwind-project.eu

info-winwind@PolSoz.FU-Berlin.de

 @winwind_eu

 WinWind Project

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement no 764717. The sole responsibility for the content of this presentation lies with its author and in no way reflects the views of the European Union.